

Lagrådsremiss

Ändringar i lagen om tillståndsplikt för vissa kampsportsmatcher

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 18 december 2014

Gabriel Wikström

Mattias Thalén
(Kulturdepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

I lagrådsremissen föreslås vissa ändringar i lagen (2006:1006) om tillståndsplikt för vissa kampsportsmatcher. Tillståndsmyndigheten ska få fler sanktionsmöjligheter mot tillståndshavare som bryter mot villkor för sitt tillstånd eller åsidosätter sin skyldighet att lämna upplysningar eller handlingar enligt lagen. Samma sanktionsmöjligheter ska även finnas mot den tillståndshavare som vägrar tillståndsmyndigheten tillträde till en kampsportsmatch. Syftet är att införa sanktioner som är ändamålsenliga och anpassade efter kampsportsverksamheten och på så sätt skapa bättre förutsättningar för att garantera en godtagbar säkerhet för deltagarna.

Det införs också en föreskrift om att uppgifter som lämnas i ett ansökningsärende ska lämnas på heder och samvete. Bestämmelsen medför att brottsbalkens generella straffbestämmelser om osann eller vårdslös försäkran blir tillämpliga i de fall oriktiga uppgifter lämnas i en ansökan. Det görs även vissa andra förändringar i ansökningsförfarandet. Dessutom införs en bestämmelse om vad som ska gälla när kampsportens tävlingsregler eller säkerhetsbestämmelser ändras efter det att tillstånd har lämnats.

Lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2015.

Innehållsförteckning

1	Beslut	3
2	Förslag till lag om ändring i lagen (2006:1006) om tillståndsplikt för vissa kampsportsmatcher	4
3	Ärendet och dess beredning	7
4	Ändringar i lagen om tillståndsplikt för vissa kampsportsmatcher	7
4.1	Ändrade tävlingsregler och säkerhetsbestämmelser ska anmälas	8
4.2	Ansökan om tillstånd	9
4.3	Fler sanktionsmöjligheter ska införas	11
4.4	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	14
5	Konsekvenser	14
6	Författningskommentar	14
Bilaga 1	Sammanfattning av promemoriorna	17
Bilaga 2	Promemoriornas lagförslag	18
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna	21

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i lagen (2006:1006) om tillståndsplikt för vissa kampsportsmatcher.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2006:1006) om tillståndsplikt för vissa kampsportsmatcher

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2006:1006) om tillståndsplikt för vissa kampsportsmatcher

dels att 5, 11 och 13 §§ och rubriken närmast före 11 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 3 a och 11 a §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 a §

Om en ändring har gjorts i kampsportens tävlingsregler eller säkerhetsbestämmelser efter att tillstånd har lämnats, ska en skriftlig anmälan om detta göras till tillståndsmyndigheten.

Tävlingsregler och säkerhetsbestämmelser som avviker från de som omfattas av ett tillstånd får endast tillämpas om tillståndsmyndigheten godkänner dem. Om de nya tävlingsreglerna och säkerhetsbestämmelserna kan antas påverka deltagarnas säkerhet, ska en ny ansökan om tillstånd i stället göras.

5 §

Ansökan om tillstånd skall göras skriftligen hos tillståndsmyndigheten. Om ansökan avser tillstånd för en eller flera matcher, skall ansökan göras senast tre månader före matchen eller den första av matcherna

En ansökan om tillstånd ska göras skriftligen och lämnas in till tillståndsmyndigheten. Om ansökan avser tillstånd för en eller flera matcher, ska ansökan göras senast två månader före matchen eller den första av matcherna.

Om ansökan avser tillstånd för viss tid eller tills vidare, ska ansökan göras senast tre månader före det första matchtillfället.

De uppgifter som lämnas i ett ansökningsärende ska lämnas på heder och samvete.

11 §

Tillståndsmyndigheten får återkalla ett tillstånd om tillståndshavaren i väsentlig grad bryter mot villkor som har meddelats enligt 3 §.

Tillståndsmyndigheten får även återkalla ett tillstånd om tillståndshavaren allvarligt åsidosätter sin skyldighet att lämna sådana upplysningar och handlingar som anges i 10 § eller vägrar tillståndsmyndigheten tillträde till kampsportsmatch.

Ett beslut om återkallelse gäller omedelbart om inte annat anges i beslutet.

Om tillståndshavaren bryter mot villkor som har meddelats enligt 3 §, får tillståndsmyndigheten besluta att meddela en varning eller återkalla tillståndet i vissa delar. Om tillståndshavaren i väsentlig grad bryter mot villkoren, får tillståndsmyndigheten återkalla tillståndet i dess helhet.

En varning får förenas med krav på rättelse inom viss tid. Ett beslut om återkallelse av ett tillstånd i vissa delar får begränsas till att gälla under viss tid.

Ett beslut enligt första stycket gäller omedelbart om inte annat anges i beslutet.

11 a §

Om tillståndshavaren åsidosätter sin skyldighet att lämna sådana upplysningar och handlingar som avses i 10 § eller vägrar tillståndsmyndigheten tillträde till en kampsportsmatch, får tillståndsmyndigheten besluta att meddela en varning eller återkalla tillståndet i vissa delar.

Om åsidosättandet är allvarligt, får tillståndsmyndigheten återkalla tillståndet i dess helhet.

Ett beslut enligt första eller andra stycket gäller omedelbart om inte annat anges i beslutet.

13 §

Till böter eller fängelse i högst sex månader döms, om gärningen inte är ringa, den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. anordnar en kampsportsmatch utan tillstånd enligt 1 § eller i strid mot ett villkor enligt 3 §, eller

2. skriftligen lämnar oriktig

Till böter eller fängelse i högst sex månader döms, om gärningen inte är ringa, den som uppsåtligen eller av oaktsamhet anordnar en kampsportsmatch utan tillstånd enligt 1 § eller i strid mot ett villkor enligt 3 §.

uppgift i ett ansökningsärende.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2015.

3 Ärendet och dess beredning

Länsstyrelsen i Örebro län fick den 2 maj 2013 i uppdrag att göra en analys av hur regelverket om tillståndsplikt för kampsportsmatcher har tillämpats sedan ikraftträdandet av lagen om tillståndsplikt för vissa kampsportsmatcher och vid behov föreslå ändringar i regelverket (Ku2013/1046/MFI). Länsstyrelsen fick även i uppdrag att göra en bedömning av hur den framtida utvecklingen kan förväntas bli inom olika kampsporter och om de generella krav på säkerhet som ska ställas på kampsporter som regeringen angett i propositionen Lag om tillståndsplikt för vissa kampsportsmatcher (prop. 2005/06:147) fortfarande är relevanta och tillämpningsbara.

Uppdraget redovisades i promemorian Kampsportslagen från 2006 till i dag (Ku2014/44/MFI). I promemorian har länsstyrelsen gjort vissa överväganden när det gäller behovet av författningsändringar. En tilläggspromemoria med förslag till utformning av författningsändringarna och några ytterligare ändringar, i huvudsak av redaktionell karaktär, har tagits fram inom Kulturdepartementet.

En sammanfattning av promemoriorna finns i *bilaga 1* och lagförslag i *bilaga 2*. Promemoriorna har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. En sammanställning av remissvaren finns tillgänglig i Kulturdepartementet (Ku2014/44/MFI).

I lagrådsremissen behandlas endast förslagen till författningsändringar.

4 Ändringar i lagen om tillståndsplikt för vissa kampsportsmatcher

Lagen (2006:1006) om tillståndsplikt för vissa kampsportsmatcher trädde i kraft den 1 september 2006, men började inte tillämpas på professionell boxning förrän den 1 januari 2007. Lagen innebär att det ställs krav på tillstånd för att anordna tävlings-, tränings- eller uppvisningsmatcher i kampsport där deltagarna tillåts att med slag, sparkar eller annat våld träffa motståndarens huvud. Tillstånd prövas av Kampsportsdelegationen vid Länsstyrelsen i Örebro län. Delegationens ledamöter representerar kompetens inom juridik, medicin och idrott samt kunskap om kampsporters regelverk.

Regleringen av kampsportsmatcher saknade vid lagens tillkomst såväl nationella som internationella förebilder. Många bedömningar gjordes därför utifrån den kunskap som då var tillgänglig. Sedan dess har förändringar skett inom många kampsporter. Allt oftare beslutar de olika internationella förbunden större eller mindre regeländringar, vilket medför att tillståndsmyndigheten måste göra förnyade prövningar av om tävlingsregler och säkerhetsbestämmelser ryms inom redan beviljade tillstånd. Vid tillståndsmyndighetens tillsyn av kampsportsarrangemang

har det visat sig att vissa arrangörer bryter mot de villkor som gäller för tillståndet. I dag är en återkallelse av tillståndet den enda sanktionsmöjligheten mot en tillståndshavare som bryter mot villkor eller åsidosätter skyldigheter enligt lagen. En återkallelse är dock i många fall en långtgående åtgärd och står inte alltid i proportion till överträdelsen. Regleringen av kampsportsmatcher behöver därför ses över.

I lagen finns också en särskild straffbestämmelse som bl.a. föreskriver straffansvar för den som uppsåtligen eller av oaktsamhet skriftligen lämnar oriktig uppgift i ett ansökningsärende. Straffrättsanvändningsutredningen har i sitt betänkande Vad bör straffas? (SOU 2013:38) föreslagit att oriktiga uppgifter till myndigheter i första hand bör kriminaliseras genom brottsbalkens bestämmelser och att det i lagen om tillståndsplikt för vissa kampsportsmatcher ska införas en uttrycklig föreskrift om att uppgifter som lämnas skriftligen i ett ansökningsärende ska lämnas på heder och samvete. Lagen behöver därför även i denna del ses över.

4.1 Ändrade tävlingsregler och säkerhetsbestämmelser ska anmälas

Regeringens förslag: En tillståndshavare ska anmäla till tillståndsmyndigheten om tillståndshavarens tävlingsregler eller säkerhetsbestämmelser har ändrats. Efter att en anmälan har gjorts ska tillståndsmyndigheten avgöra om de nya bestämmelserna godkänns, och därmed kan tillämpas, eller om en ny ansökan om tillstånd ska göras.

Promemoriornas förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. I förhållande till promemoriornas förslag har några mindre redaktionella ändringar gjorts.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inte några invändningar mot det. *Kammarrätten i Jönköping* och *Förvaltningsrätten i Växjö* anser att det bör framgå inom vilken tid en anmälan om ändring ska göras. Kammarrätten i Jönköping föreslår även, i likhet med *Hovrätten för Övre Norrland*, att bestämmelsen ska innehålla en skyldighet för tillståndsmyndigheten att meddela tillståndshavaren ett besked om huruvida ett nytt tillstånd krävs eller inte. Vidare anser Kammarrätten i Jönköping att det bör övervägas om bestämmelsen ska innehålla information om vad som händer om en anmälningsskyldighet inte iakttas.

Skälen för regeringens förslag: Ett tillstånd att anordna kampsportsmatch får förenas med villkoret att de tävlingsregler och säkerhetsbestämmelser som lämnas in med ansökan ska tillämpas.

Det är emellertid vanligt att tillståndshavaren ändrar sitt regelverk efter att tillstånd har beviljats. Ibland är ändringarna små och påverkar inte deltagarnas säkerhet, exempelvis en ändring som avser färgen på deltagarnas shorts. Andra ändringar är dock större och kan påverka säkerheten för deltagarna. För att kunna avgöra om de nya

bestämmelserna uppfyller de krav som ställs för att tillstånd ska beviljas och därmed kunna garantera en godtagbar säkerhet för deltagarna måste tillståndsmyndigheten få vetskap om vilka ändringar som har skett. Detta är oreglerat i lag, men i praktiken meddelar förbunden redan tillståndsmyndigheten vilken ändring de vill göra. Tillståndsmyndigheten gör sedan en prövning av om den aktuella ändringen kan antas påverka deltagarnas säkerhet. Om så inte bedöms vara fallet meddelar tillståndsmyndigheten förbundet att de kan tillämpa ändringen direkt och ärendet avskrivs. I annat fall informeras tillståndshavaren om att en ny ansökan om tillstånd behöver göras. Denna ordning anser regeringen ska formaliseras i lag.

Vissa remissinstanser, bl.a. *Förvaltningsrätten i Växjö*, anser att det bör införas en tidsfrist för anmälan av ändringar i tävlingsregler och säkerhetsbestämmelser. Även om en tidsreglering i viss mån skulle öka förutsebarheten för kampsportsförbunden anser regeringen inte att det finns något behov av en sådan. Det ska i stället vara upp till respektive tillståndshavare att omedelbart göra en anmälan när ändringar har skett, så att de snarast möjligt kan få ett beslut från tillståndsmyndigheten. Det bör gå relativt snabbt för tillståndsmyndigheten att fatta beslut om en ny ansökan ska göras eller om ändringarna godkänns. Om tillståndshavaren får besked om att en ny ansökan ska göras gäller den reglerade tidsfristen för ansökan om tillstånd.

Om en tillståndshavare inte anmäler ändrade säkerhetsbestämmelser och tävlingsregler, eller inte avvaktar tillståndsmyndighetens godkännande av de ändrade bestämmelserna, har vederbörande med all sannolikhet brutit mot villkoren för tillståndet. I sådana fall kan reglerna om sanktioner och den straffrättsliga bestämmelsen aktualiseras. Regeringen anser därför inte, såsom framförts av *Kammarrätten i Jönköping*, att det är behövligt att förtydliga förfarandet och eventuella konsekvenser när en anmälningsskyldighet inte följs.

Såväl Kammarrätten i Jönköping som *Hovrätten för Övre Norrland* har lyft fram att det i bestämmelsen bör framgå att tillståndsmyndigheten har en skyldighet att lämna tillståndshavaren besked om vilket beslut som fattas med anledning av dess ändringsanmälan. Förfarandet går dock redan till på det sättet att tillståndsmyndigheten underrättar tillståndshavaren om beslutet. En sådan skyldighet följer dessutom av förvaltningslagen (1986:223). Något behov av att komplettera reglerna i detta avseende finns därför inte.

4.2 Ansökan om tillstånd

Regeringens förslag: Tidsfristen för ansökan om tillstånd för en eller flera matcher ska förkortas från tre till två månader. En tidsfrist om tre månader ska införas för ansökan som avser tillstånd för viss tid eller tills vidare. De uppgifter som lämnas i ett ansökningsärende ska lämnas på heder och samvete. Den del av den särskilda straffbestämmelsen som avser lämnade av oriktiga uppgifter i ett ansökningsärende ska därför upphävas.

Promemoriornas förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inte något att invända mot det. När det gäller förslaget att uppgifter i en ansökan ska lämnas på heder och samvete ifrågasätter *Hovrätten för Övre Norrland* lämpligheten i att införa en sådan reglering. *Svenska Boxningsförbundet* anser inte att det ska införas ett krav på att uppgifter i en ansökan ska lämnas på heder och samvete.

Skälen för regeringens förslag

Ansökningstider anpassade efter kampsportens förutsättningar

Enligt nuvarande reglering ska förbunden ansöka om tillstånd för en eller flera matcher minst tre månader före den första matchen. Länsstyrelsen i Örebro län har i sin promemoria informerat om att de har tillfrågat flera kampsportsförbund om detta och att hälften av förbunden har angett att de upplever problem med lagens krav att en ansökan om tillstånd för en eller flera matcher ska lämnas in minst tre månader i förväg. Den genomsnittliga handläggningstiden i ansökningsärendena var 42 dagar för 2013, 38 dagar för 2012 och 45 dagar för 2011. I länsstyrelsens promemoria framgår att både länsstyrelsen och tillståndsmyndigheten delar uppfattningen att den stadgade ansökningsfristen bör förkortas. I promemorian konstaterar länsstyrelsen även att det är fullt möjligt att handlägga ansökningar inom två månader. Regeringen anser mot den bakgrunden att ansökningstiden när det gäller en eller flera matcher ska förkortas och på så sätt bli bättre anpassad efter de faktiska förutsättningarna.

I nuvarande lag saknas bestämmelser om en särskild tidsfrist när det gäller ansökan om tillstånd för viss tid eller tills vidare. För att öka förutsebarheten bör en sådan reglering införas. Regeringen anser att den ansökningstiden ska vara tre månader.

Ett robust och överskådligt straffrättsligt regelverk

I Straffrättsanvändningsutredningens betänkande Vad bör straffas? (SOU 2013:38) görs bedömningen att oriktiga uppgifter till myndigheter i första hand bör kriminaliseras genom brottsbalkens generella bestämmelser om osant intygande och osann eller vårdslös försäkran, se 15 kap. 10 och 11 §§ brottsbalken (s. 583). Detta i syfte att åstadkomma ett robust och överskådligt straffrättsligt regelverk. I betänkandet (s. 592) föreslås, vilket uppmärksammas i promemoriorna, att det i lagen om tillståndsplikt för vissa kampsportsmatcher ska införas en uttrycklig föreskrift om att uppgifter som lämnas skriftligen i ett ansökningsärende ska lämnas på heder och samvete. Detta resulterar i att brottsbalkens bestämmelser om osann eller vårdslös försäkran blir tillämpliga. Den särskilda straffbestämmelsen i 13 § 2 lagen om tillståndsplikt för vissa kampsportsmatcher kan då upphävas.

I och med en övergång till brottsbalkens regler blir det dessutom tydligare att de uppgifter som lämnas elektroniskt i ett ansökningsärende omfattas av straffansvar (se prop. 2012/13:74, s. 54 f.).

Som *Hovrätten för Övre Norrland* konstaterar innebär förslaget att det blir en skillnad mellan det föreskrivna straffet vid å ena sidan ansvar för anordnade av kampsportsmatch utan tillstånd eller i strid mot villkor och

å den andra sidan felaktiga uppgifter som har lämnats i en ansökan. Eftersom straffskalan i straffbestämmelsen i lagen om tillståndsplikt för vissa kampsportsmatcher redan i dag upptar såväl böter som fängelse, innebär en övergång till brottsbalkens straffbestämmelser dock inte någon avsevärd förändring av straffskalan för oriktigt uppgiftslämnande i ansökningsärendena. Skillnaden mellan straffbestämmelsen i lagen om tillståndsplikt för vissa kampsportsmatcher och brottsbalkens straffbestämmelse är att det enligt den senare gäller en strängare straffskala – fängelse i högst två år – för uppsåtligt brott (osann försäkran) som är grovt. Regeringen anser, liksom utredningen, att en skärpning av straffskalan är rimlig, bl.a. mot bakgrund av att en övergång till brottsbalkens straffbestämmelser också innebär att det lägsta subjektiva kravet för straffbarhet skärps från enbart oaktsamhet till grov oaktsamhet.

Genom att det lägsta subjektiva kravet höjs till grov oaktsamhet anser Hovrätten för Övre Norrland att det finns en risk för att vissa klandervärda beteenden undandras från straffansvar. Enligt regeringens bedömning är det emellertid endast de uppsåtliga och grovt oaktsamma fallen som är så klandervärda att de bör föranleda ett straffansvar.

Svenska Boxningsförbundet har motsatt sig den föreslagna ordningen eftersom förbundet anser att all lagstiftning om kampsporter ska följa de lagar som gäller för all idrott i landet. Som framhålls i lagens förarbeten är det dock av särskilt stor vikt att riktiga och fullständiga uppgifter lämnas i en ansökan om tillstånd för kampsportsmatch (prop. 2005/06:147, s. 43). Anledningen till detta är att matcherna, till skillnad från andra idrotter, innehåller avsiktligt våld mot deltagarnas huvud.

4.3 Fler sanktionsmöjligheter ska införas

Regeringens förslag: Om tillståndshavaren bryter mot villkor för sitt tillstånd eller åsidosätter sina skyldigheter enligt lagen om tillståndsplikt för vissa kampsportsmatcher, ska tillståndsmyndigheten ha möjlighet att besluta om att meddela varning eller återkalla tillståndet i vissa delar eller i dess helhet. En varning ska kunna kombineras med krav på rättelse inom viss tid. Ett beslut om återkallelse av ett tillstånd i vissa delar ska kunna begränsas till att gälla under viss tid.

Promemoriornas förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Regeringen föreslår dock inte att det införs en sanktion i form av anmärkning. I förhållande till promemoriornas förslag har också några mindre redaktionella ändringar gjorts.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inte haft något att invända mot det. *Åklagarmyndigheten* anser att möjligheten att vid brytande av villkor i ett tillstånd både återkalla tillståndet och döma till straff möjligen kan strida mot förbudet mot dubbelbestraffning enligt Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna. Åklagarmyndigheten ifrågasätter även nödvändigheten att i lag införa en

fyragradig skala med sanktioner. *Länsstyrelsen i Örebro län* och *Svenska Boxningsförbundet* avstyrker att sanktionen ”tilldelad anmärkning” införs. *Inspektionen för vård och omsorg* anser när det gäller anmärkning respektive varning att det saknas tydlig koppling till konsekvenser för tillståndsprövningen.

Skälen för regeringens förslag

Fler sanktionsmöjligheter för att garantera en godtagbar säkerhet

Enligt nuvarande reglering är återkallelse av tillståndet den enda sanktionsmöjlighet som tillståndsmyndigheten har att tillgå. Att återkalla ett tillstånd är dock en långtgående åtgärd som kan få stora konsekvenser för den ideella föreningsverksamheten eftersom förbundet då inte kan anordna varken tränings- eller tävlingsmatcher i sin idrott. Tillståndsmyndigheten har fram till den 15 januari 2014 inte återkallat något tillstånd, men har haft frågan uppe till prövning i 15 ärenden. Några av tillsynsärendena har avslutats med kritik, en ordning som det inte finns något uttryckligt lagstöd för. Länsstyrelsen i Örebro län har i sin promemoria redovisat att de har tillfrågat flera kampsportsförbund om dagens sanktionsreglering. Merparten av förbunden har i samband med detta efterfrågat mer nyanserade sanktionsmöjligheter. Av länsstyrelsens promemoria framgår även att länsstyrelsen och Kampsportsdelegationen anser att det i dag saknas sanktionsmöjligheter som är lämpliga och anpassade efter kampsportsverksamhetens förutsättningar.

Kampsporten har utvecklats sedan lagens tillkomst och det framstår därför som klart att ytterligare sanktionsmöjligheter, som t.ex. varning och partiell återkallelse, behövs. Fler sanktionsmöjligheter kan visserligen minska benägenheten för kampsportsförbunden att rapportera avvikelser i den årliga egenkontrollrapporteringen, men den eftersträvade effekten, att garantera godtagbar säkerhet för deltagarna, överväger denna risk.

Hur många, och vilka, sanktioner som behövs kan som *Åklagarmyndigheten* påpekat diskuteras. *Länsstyrelsen i Örebro län* och *Svenska Boxningsförbundet* anser i linje med detta att en sanktion i form av anmärkning inte ska införas. I likhet med vad som påtalats av *Inspektionen för vård och omsorg* anser regeringen att en anmärkning närmast är att se som en skriftlig kritik, vilket tillståndsmyndigheten alltid kan tillgripa. Regeringen delar därför uppfattningen att en sådan sanktion inte ska införas.

Inspektionen för vård och omsorg har också påtalat att det saknas en tydlig koppling mellan en varning och tillståndsprövningen. Regeringen vill i detta sammanhang framhålla att det av lagens förarbeten framgår att misskötsamhet vid tidigare arrangemang av samma anordnare, vilket fått till följd att regler och säkerhetsbestämmelser inte efterlevts, i regel bör innebära att nya tillstånd inte lämnas (prop. 2005/06:147, s. 29).

Förbudet mot dubbla förfaranden

Bestämmelser om att ingen ska kunna lagföras eller straffas två gånger för samma brott återfinns, utöver i rättegångsbalkens regler, dels i artikel

4.1 i sjunde tilläggsprotokollet till Europeiska konventionen den 4 november 1950 om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen), dels i artikel 50 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (rättighetsstadgan).

Enligt artikel 4.1 får ingen lagföras eller straffas på nytt i en brottmålsrättegång i samma stat för ett brott för vilket han eller hon redan har blivit slutligt frikänd eller dömd i enlighet med lagen och rättsordningen i denna stat. I artikel 50 i rättighetsstadgan föreskrivs att ingen får lagföras eller straffas på nytt för en lagöverträdelse för vilken han eller hon redan har blivit frikänd eller dömd i unionen genom en lagakraftvunnen brottmålsdom i enlighet med lagen. Enligt artikel 52.3 i rättighetsstadgan har artikel 50 samma innebörd som sin motsvarighet i Europakonventionen. Av artikel 51 i rättighetsstadgan följer dock att den riktar sig till EU:s medlemsstater endast när de tillämpar unionsrätten.

Vid bedömningen av om en sanktion har brottsmålskaraktär i den mening som avses i artikel 4.1 ska sanktionen tolkas med utgångspunkt i begreppet ”straff” (penalty) i artikel 7 punkten 1 i Europakonventionen (se Zolotuchin mot Ryssland, nr 14939/03, den 10 februari 2009). Vid denna bedömning torde samma kriterier användas som har etablerats av Europadomstolen vid tolkningen av begreppet ”anklagelse för brott” i artikel 6 punkten 1 i Europakonventionen (se målet Engel m.fl. mot Nederländerna, nr 5100/71 m.fl., den 8 juni 1976). Enligt domstolen ska hänsyn tas till hur åtgärden betecknas i den nationella rätten, gärningens art samt arten av och strängheten i den sanktion som den enskilde kan åläggas. I fråga om gärningens art har det betydelse om det rör sig om en gärning som kan utföras av vem som helst och mot vilken lagstiftaren har velat införa ett allmänt förbud eller om det är en kränkning av förhållningsregler för en viss avgränsad grupp personer med särskild ställning och särskilda skyldigheter.

Frågan om förbud mot dubbla förfaranden är aktuell redan enligt nu gällande regler, eftersom brott mot villkor i ett tillstånd kan aktualisera både ett beslut av tillståndsmyndigheten om återkallelse av tillstånd och ett straff i en brottmålsprocess. *Åklagarmyndigheten* framhåller att dessa bestämmelser möjligen kan strida mot förbudet mot dubbla förfaranden enligt Europakonventionen.

Vid bedömningen av om bestämmelserna i lagen om tillståndsplikt för vissa kampsportsmatcher strider mot förbudet fäster regeringen särskild vikt vid att förutsättningarna för att få ett tillstånd är att kampsportens tävlingsregler och säkerhetsbestämmelser innebär en godtagbar säkerhet för deltagarna. Om inte tillståndshavaren ser till att de säkerhetsregler eller tävlingsregler som angetts i ansökan följs är förutsättningarna för tillståndet inte längre uppfyllda och tillståndshavaren kan därmed ha brutit mot villkor för tillståndet. Syftet med en återkallelse är alltså att skydda deltagarna. Det är dessutom en relativt begränsad grupp som kan bryta mot förutsättningarna och villkoren för tillståndet och följaktligen omfattas av en återkallelse. Mot den angivna bakgrunden anser regeringen att varken varning eller återkallelse av tillstånd utgör ett straff i konventionens mening.

4.4 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2015.

Regeringens bedömning: Ingen övergångsbestämmelse behövs.

Promemoriornas förslag: I promemoriorna finns inget förslag på ikraftträdandedatum.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Lagändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt. Regeringen föreslår att detta sker den 1 juli 2015. Regeringen bedömer att det inte finns något behov av särskilda övergångsbestämmelser.

5 Konsekvenser

Under en inledande period kan förslagen medföra ett visst merarbete hos Länsstyrelsen i Örebro län med utarbetande av allmänna råd och föreskrifter. Vidare kan fler sanktionsmöjligheter i viss mån innebära en ökad ärendemängd hos länsstyrelsen och därmed också kunna medföra att fler mål kommer in till förvaltningsdomstolarna. Dessa tillkommande uppgifter får i sammanhanget dock bedömas som marginella och kommer att rymmas inom befintliga anslagsramar.

Kravet på anmälan vid ändrade tävlingsregler och säkerhetsbestämmelser kan medföra en viss administrativ börda för kampsportsförbunden. Förslaget innebär dock ett klagörande av ett redan tillämpligt förfarande. De administrativa konsekvenserna för kampsportsförbunden bedöms därför vara begränsade.

Förslagen bör därutöver inte medföra några ekonomiska konsekvenser eller konsekvenser i övrigt för länsstyrelsen eller berörda kampsportsförbund.

6 Författningskommentar

Förslaget till lag om ändring i lagen (2006:1006) om tillståndsplikt för vissa kampsportsmatcher

3 a §

Om en ändring har gjorts i kampsportens tävlingsregler eller säkerhetsbestämmelser efter att tillstånd har lämnats, ska en skriftlig anmälan om detta göras till tillståndsmyndigheten.

Tävlingsregler och säkerhetsbestämmelser som avviker från de som omfattas av ett tillstånd får endast tillämpas om tillståndsmyndigheten godkänner dem. Om de nya tävlingsreglerna och säkerhetsbestämmelserna kan antas påverka deltagarnas säkerhet, ska en ny ansökan om tillstånd i stället göras.

Paragrafen innehåller bestämmelser om förfarandet när en tillståndshavare ändrar sina tävlingsregler eller säkerhetsbestämmelser.

Av *första stycket* framgår att en tillståndshavare ska göra en skriftlig anmälan till tillståndsmyndigheten när en ändring har gjorts. Efter en sådan anmälan ska tillståndsmyndigheten avgöra om ändringarna kan antas påverka deltagarnas säkerhet. Om så inte bedöms vara fallet ska tillståndsmyndigheten meddela tillståndshavaren att något nytt tillstånd inte behövs och att ändringarna kan tillämpas direkt samt att ärendet avskrivs. I annat fall ska tillståndsmyndigheten underrätta tillståndshavaren om sitt beslut att tillståndshavaren måste lämna in en ny ansökan till tillståndsmyndigheten enligt 5 §.

När det gäller skriftliga uppgifter i en anmälan om ändrade tävlingsregler eller säkerhetsbestämmelser finns, till skillnad från uppgifter i ett ansökningsärende, inte något krav på att de lämnas på heder och samvete.

Paragrafen behandlas i avsnitt 4.1.

5 §

En ansökan om tillstånd ska göras skriftligen och lämnas in till tillståndsmyndigheten. Om ansökan avser tillstånd för en eller flera matcher, ska ansökan göras senast två månader före matchen eller den första av matcherna.

Om ansökan avser tillstånd för viss tid eller tills vidare, ska ansökan göras senast tre månader före det första matchtillfället.

De uppgifter som lämnas i ett ansökningsärende ska lämnas på heder och samvete.

Ändringen i paragrafens *första stycke* innebär att tidsfristen för ansökan för en eller flera matcher förkortas från tre till två månader. Det görs också vissa redaktionella ändringar.

I paragrafen införs ett *andra stycke* som reglerar tidsfristen för ansökan som avser tillstånd för viss tid eller tills vidare.

I ett *tredje stycke* införs en reglering som innebär att uppgifter som lämnas i ett ansökningsärende ska lämnas på heder och samvete. Detta får till följd att brottsbalkens bestämmelser i 15 kap. 10 § om osann eller vårdslös försäkran blir tillämpliga vid lämnande av oriktiga uppgifter.

Paragrafen behandlas i avsnitt 4.2.

11 §

Om tillståndshavaren bryter mot villkor som har meddelats enligt 3 §, får tillståndsmyndigheten besluta att meddela en varning eller återkalla tillståndet i vissa delar. Om tillståndshavaren i väsentlig grad bryter mot villkoren, får tillståndsmyndigheten återkalla tillståndet i dess helhet.

En varning får förenas med krav på rättelse inom viss tid. Ett beslut om återkallelse av ett tillstånd i vissa delar får begränsas till att gälla under viss tid.

Ett beslut enligt första stycket gäller omedelbart om inte annat anges i beslutet.

De föreslagna ändringarna innebär att tillståndsmyndigheten får fler sanktionsmöjligheter mot tillståndshavare som bryter mot villkor för tillståndet.

Beroende på karaktären och omfattningen av regelbrotten kan tillståndsmyndigheten besluta att meddela en varning i stället för att

återkalla tillståndet. En varning ska vara skriftlig och syftar till att klarlägga vad som gäller enligt tillståndet. Varningen ska kunna kombineras med krav på rättelse.

En återkallelse av ett tillstånd i en viss del kan aktualiseras t.ex. då tillståndshavaren brutit mot en specifik del av tillståndet och det bedöms lämpligt att tillståndet i denna del återkallas. Vid en enskild mycket allvarlig händelse eller en serie av upprepade händelser kan en återkallelse av hela tillståndet aktualiseras. En sådan återkallelse kan, till skillnad från en återkallelse i vissa delar, inte begränsas i tid.

Paragrafen behandlas i avsnitt 4.3.

11 a §

Om tillståndshavaren åsidosätter sin skyldighet att lämna sådana upplysningar och handlingar som avses i 10 § eller vägrar tillståndsmyndigheten tillträde till en kampsportsmatch, får tillståndsmyndigheten besluta att meddela en varning eller återkalla tillståndet i vissa delar.

Om åsidosättande är allvarligt, får tillståndsmyndigheten återkalla tillståndet i dess helhet.

Ett beslut enligt första eller andra stycket gäller omedelbart om inte annat anges beslutet.

Den föreslagna paragrafen innebär att tillståndsmyndigheten får fler sanktionsmöjligheter mot en tillståndshavare som åsidosätter sin skyldighet att lämna upplysningar och handlingar enligt lagen eller vägrar tillståndsmyndigheten tillträde till en kampsportsmatch. Vad som avses med ett allvarligt åsidosättande framgår av propositionen Lag om tillståndsplikt för vissa kampsportsmatcher (prop. 2005/06:147, s. 56).

Vidare införs ett *tredje stycke* som innebär att ett beslut enligt paragrafen ska gälla omedelbart om inte annat bestäms.

Paragrafen har sitt ursprung i 11 § i dess nuvarande lydelse. Paragrafen behandlas i avsnitt 4.3.

13 §

Till böter eller fängelse i högst sex månader döms, om gärningen inte är ringa, den som uppsåtligen eller av oaktsamhet anordnar en kampsportsmatch utan tillstånd enligt 1 § eller i strid mot ett villkor enligt 3 §.

Ändringen innebär att den särskilda straffbestämmelsen om oriktigt uppgiftslämnade upphävs som en konsekvens av att brottsbalkens generella bestämmelser blir tillämpliga vid lämnade av oriktiga uppgifter, se kommentaren till 5 §. Paragrafen behandlas i avsnitt 4.2.

Sedan tillkomsten av lagen (2006:1006) om tillståndsplikt för vissa kampsportsmatcher har förändringar skett inom många kampsporter. Lagen bör därför anpassas efter den utveckling som skett inom sporten.

I promemoriorna föreslås att det införs fler sanktionsmöjligheter mot tillståndshavare som bryter mot villkor för sitt tillstånd eller åsidosätter sin skyldighet att lämna upplysningar och handlingar till tillståndsmyndigheten. Samma sanktionsmöjligheter ska finnas att tillgå mot en tillståndshavare som vägrar tillståndsmyndigheten tillträde till en kampsportsmatch. Syftet är att införa sanktioner som är lämpliga och anpassade till kampsportsverksamheten och på så sätt skapa bättre förutsättningar för att kunna garantera en godtagbar säkerhet för deltagarna. För att uppnå en godtagbar säkerhet föreslås även att det införs en bestämmelse om att tillståndshavare ska anmäla till tillståndsmyndigheten om ändring har skett i dess tävlingsregler eller säkerhetsbestämmelser. Tillståndsmyndigheten ska därefter avgöra om ändringarna ska godkännas och därmed kan tillämpas eller om en förnyad tillståndsprövning ska göras.

I syfte att åstadkomma ett robust och överskådligt straffrättsligt regelverk, i första hand genom brottsbalkens bestämmelser, föreslås att det införs en föreskrift i lagen om att uppgifter som lämnas skriftligen i ett ärende ska lämnas på heder och samvete. Den del av lagens särskilda straffbestämmelse som avser lämnade av oriktiga uppgifter i ett ansökningsärende upphävs till följd av detta.

För att underlätta kampsportsförbundens verksamhet föreslås i promemoriorna även vissa ändringar i fråga om tidsfristen för ansökan om tillstånd för en eller flera matcher. Av samma skäl införs det en ny bestämmelse om tidsfrist för ansökan avseende tillstånd för viss tid eller tills vidare.

Promemoriornas lagförslag

Förslag till ändring i lagen (2006:1006) om tillståndsplikt för vissa kampsportsmatcher

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2006:1006) om tillståndsplikt för vissa kampsportsmatcher

dels att 2, 5, 11 och 13 §§ samt rubriken närmast före 11 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 11 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Tillstånd att anordna kampsportsmatch får lämnas endast om kampsportens tävlingsregler och säkerhetsbestämmelser innebär en godtagbar säkerhet för deltagarna.

2 §
Tillstånd att anordna kampsportsmatch får lämnas endast om kampsportens tävlingsregler och säkerhetsbestämmelser innebär en godtagbar säkerhet för deltagarna.

Om en ändring har gjorts i kampsportens tävlingsregler och säkerhetsbestämmelser efter att tillstånd har lämnats ska det anmälas till tillståndsmyndigheten.

Tävlingsregler och säkerhetsbestämmelser som avviker från de som omfattas av ett tillstånd får endast tillämpas om tillståndsmyndigheten godkänner att de tillämpas. Om de nya tävlingsreglerna och säkerhetsbestämmelserna kan antas påverka deltagarnas säkerhet, ska en förnyad prövning i stället göras.

Ansökan om tillstånd *skall* göras skriftligen *hos* tillståndsmyndigheten. Om ansökan avser tillstånd för en eller flera matcher, *skall* ansökan göras senast *tre* månader före matchen eller den första av matcherna

5 §
Ansökan om tillstånd *ska* göras skriftligen *och lämnas in till* tillståndsmyndigheten. Om ansökan avser tillstånd för en eller flera matcher, *ska* ansökan göras senast *två* månader före matchen eller den första av matcherna.

Om ansökan avser tillstånd för viss tid eller tills vidare ska ansökan göras senast tre månader före det första matchtillfället.

De uppgifter som lämnas

Återkallelse av tillstånd

Sanktioner

11 §

Tillståndsmyndigheten får återkalla ett tillstånd om tillståndshavaren i väsentlig grad bryter mot villkor som har meddelats enligt 3 §.

Tillståndsmyndigheten får även återkalla ett tillstånd om tillståndshavaren allvarligt åsidosätter sin skyldighet att lämna sådana upplysningar och handlingar som anges i 10 § eller vägrar tillståndsmyndigheten tillträde till kampsportsmatch.

Ett beslut om återkallelse gäller omedelbart om inte annat anges i beslutet.

Om tillståndshavaren bryter mot villkor som har meddelats enligt 3 § får tillståndsmyndigheten besluta att

1. tilldela anmärkning,
2. meddela varning,
3. återkalla tillståndet i vissa delar, eller
4. om tillståndshavaren i väsentlig grad bryter mot villkoren återkalla tillståndet i dess helhet.

En anmärkning ska vara skriftlig. En varning får förenas med krav på rättelse inom viss tid. Ett beslut om återkallelse av ett tillstånd i vissa delar får begränsas till att gälla under viss tid.

Ett beslut om åtgärd enligt första stycket gäller omedelbart om inte annat anges i beslutet.

11 a §

Om tillståndshavaren åsidosätter sin skyldighet att lämna sådana upplysningar och handlingar som avses i 10 § eller vägrar tillståndsmyndigheten tillträde till en kampsportsmatch får tillståndsmyndigheten vidta åtgärder enligt 11 § första stycket 1-3.

Är åsidosättande allvarligt, får tillståndsmyndigheten återkalla tillståndet i dess helhet.

13 §

Till böter eller fängelse i högst sex månader döms, om gärningen inte är ringa, den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. anordnar en kampsportsmatch utan tillstånd enligt 1 § eller i strid mot ett villkor enligt 3 §, eller

Till böter eller fängelse i högst sex månader döms, om gärningen inte är ringa, den som uppsåtligen eller av oaktsamhet anordnar en kampsportsmatch utan tillstånd enligt 1 § eller i strid mot ett villkor enligt 3 §.

*2. skriftligen lämnar oriktig
uppgift i ett ansökningsärende*

Efter remiss har yttrande över promemoriorna lämnats av Hovrätten för Övre Norrland, Göteborgs tingsrätt, Kammarrätten i Jönköping, Förvaltningsrätten i Växjö, Förvaltningsrätten i Karlstad, Justitiekanslern, Domstolsverket, Åklagarmyndigheten, Rikspolisstyrelsen, Brottsförebyggande rådet, Diskrimineringsombudsmannen, Socialstyrelsen, Rättsmedicinalverket, Folkhälsomyndigheten, Inspektionen för vård och omsorg, Svenska Läkaresällskapet, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Örebro län, Riksidrottsförbundet, Svenska Boxningsförbundet, Svenska Budo- och Kampsportsförbundet och Svenska Karateförbundet.

Riksdagens ombudsmän, Centrum för tillämpad etik (Linköpings universitet, Sveriges kommuner och landsting, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor och Svenska Gymnastikförbundet har avstått från att yttra sig.

Svar har inte inkommit från Akademiska sjukhuset (Neurokirurgkliniken), Sahlgrenska Universitetssjukhuset, Ersta Sköndal Högskola, Svenska HEMA Förbundet, Svenska Judoförbundet, Svenska Proffsboxnings-kommissionen, Svenska Taekwondoförbundet, Svenska WTKA Förbundet och Swedish Karate Kyoushinkai.